

HADELAND

Handlingsplan 2020

for Regionrådet for Hadeland -interkommunalt politisk råd

HADELAND

Innhold

1. Innledning	3
2. Om Regionrådet for Hadeland	5
3. Økonomiske rammer	7
4. Satsingsområder:.....	8
Hadeland – nært og naturlig.....	8
Klimapådriver for Hadeland	9
Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling.....	10
Samferdselsprosjekter/ Stor-Oslo Nord.....	10
Næringsstrategi	11
Arrangementsutvikling / mat og opplevelser	11
Internasjonalisering	12
Påvirkning og samfunnskontakt	12
Drift av Regionrådet for Hadeland og planarbeid	13
5. Budsjett 2020.....	14

HADELAND

1. Innledning

Hadeland har lang historie med regionalt samarbeid. I regionen er det mange interkommunale samarbeidsordninger og et godt etablert samarbeid gjennom Regionrådet for Hadeland. Fra 2003 har regionrådet hatt en fast ansatt administrativ leder og årlige budsjetter finansiert av kommunene og fylkeskommunen.

Handlingsplan 2020 er et overordnet styringsdokument. Formålet er å beskrive de viktigste utviklingstrekkene, satsingene og mulighetene for samarbeidet mellom Hadelandskommunene dette året. Den skal også vise et overordnet budsjett for 2020.

Regional Plan for Hadeland 2015-21 er en overordnet plan som skal gi strategiske føringer for samfunnsutviklingen i regionen innenfor de tema planarbeidet konsentrerer seg om. Planen skal legge til rette for felles ønsket utvikling på Hadeland. Den skal bidra til at regionen blir et sted hvor det er godt å vokse opp, bo og drive næringsvirksomhet.

Tettsteds- og boligutvikling, næringsutvikling, kompetanse og samferdselsspørsmål er strategisk valgte tema som krever samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer, kommuner og regioner.

HADELAND

Planen har regional status, slik at den blir lagt «til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen». (Plan – og bygningsloven § 8-2). Denne bør revideres i 2020, for å vise framtidige satsinger, retning og tiltak for å nå mål om befolkningsvekst og næringsvekst for Hadelandskommunene.

Regional Plan for Hadeland 2015-21 sier noe om Hadelands strategiske geografiske plassering i forhold til Oslo og et felles bo- og arbeidsmarked med Oslo, Gjøvik, Hønefoss og Gardermoen. Den sier at det er viktig med fortsatt satsing på veg og bane, klima og miljø, bolyst, næringsutvikling og markedsføring av regionen. I tillegg sier den noe om fokus på tettstedsutvikling, historien og de naturgitte fordelene på Hadeland.

Fra 1.1.2020 vil Hadelandskommunene være delt mellom to fylker. Gran vil høre til Innlandet fylkeskommune og Lunner og Jevnaker vil høre til Viken fylkeskommune. Det er ikke klart enda hvordan Viken fylkeskommune vil organisere det regionale arbeidet sitt fremover. Det å være en grenseregion delt mellom to fylker vil by på noen utfordringer, men også muligheter. Og Hadelandskommunene signaliserer at de ønsker et fortsatt tett regionalt samarbeid. Regionrådet for Hadeland vedtok senest i juni 2019 et fortsatt forpliktende samarbeid mellom kommune Gran, Lunner og Jevnaker som danner grunnlag for avtaler med Viken og Innlandet fylke.

HADELAND

2. Om Regionrådet for Hadeland

Regionrådet for Hadeland er et politisk samarbeidsorgan for kommunene Gran, Lunner og Jevnaker kommune. På grunn av føringer i ny kommunelov har Regionrådet nå nytt navn: «Regionrådet for Hadeland – Interkommunalt Politisk råd (IPR)». Kommunelovens § 18 om interkommunalt politisk råd er førende for arbeidet til rådet.

Rådet består av tre folkevalgte representanter fra hver av kommunene. Ordfører skal være en av representantene. Valg av representanter, med vararepresentanter, skjer etter forholdstallsprinsippet i den enkelte kommune.

Rådmennene i de tre kommunene møter i rådet med samme rettigheter som i kommunestyrene.

Fylkesmennene i Viken og Innlandet inviteres til møtene med rett til å uttale seg.

Som beskrevet i de tidligere partnerskapsavtalene mellom kommunene og Oppland fylkeskommune er regionrådet også et beslutningsorgan for partnerskapsavtalen. Derfor Oppland Fylkeskommune deltatt i regionrådene med to politiske representanter fra fylkesutvalgsnivå, en fra posisjonen og en fra opposisjonen. Det har også møtt en fast administrativ representant. Etter at Lunner og Jevnaker blir en del av Viken fylkeskommune og Gran blir en del av Innlandet fylkeskommune fra 1.1.2020 vil det forhandles frem en ny avtale om den fylkeskommunale deltakelsen i Regionrådet for Hadeland.

I reglementet står det følgende om Regionrådets mandat:

- Rådet skal arbeide med saker som er av felles interesse for kommunene og fylkeskommunen og være et samarbeidsorgan for utvikling av regionale strategier og planer.
- Å fremme regionens interesser overfor fylkeskommunen og statlige organer skal være et prioritert område. Målet skal være å skape gode levekår og utviklingsmuligheter for de som bor og har virksomhet i regionen.
- Rådet skal kunne gi uttalelser i saker som er viktige for regionen.
- Rådet kan samordne utviklings- og utredningsarbeid som er av felles interesse for kommunene og delegeres myndighet til å utgjøre/oppnevne styringsgruppe og ledelse for enkeltprosjekter.
- Den enkelte kommune har ansvaret for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet.

Det gjennomføres et felles formannskapsmøte eller «Hadelandsting» årlig. Dette innarbeides i møteplanen. I et «Hadelandsting» innkalles formannskapsmedlemmene og relevant administrasjon i tillegg til representanter fra næringslivet blir invitert. På møtet tas det opp ulike temaer/ utfordringer for regionen og man ser på framtidige prioriteringer.

HADELAND

Avtale om samarbeidet og en revidering av reglementet vil komme på plass når det er bestemt hva slags form det regionale samarbeidet gjennom Regionrådet for Hadeland vil bli fremover. Kommunene må ta høyde for at Innlandet fylkeskommune og Viken ønsker å være medlem av regionrådet. Dette avklarer fylkeskommunene i løpet av kort tid..

I forhold til bemanning har regionadministrasjonen de seneste årene bestått av daglig leder i 100% stilling. Denne har personalansvar for rådgiver i regionsekretariatet i 30-50% stilling og prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig» i 100% stilling. I tillegg har klimapådriver fra Hadeland vært en del av regionadministrasjonen¹, og i 2019 har prosjektet «Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling» hatt en prosjektleder i 50% stilling og en prosjektleder i 20% stilling. Disse har også vært regnet som en del av regionrådets bemanning dette året².

I 2020 er det kun daglig leder, rådgiver og prosjektleder for Hadeland – nært og naturlig som tenkes videreført.

Det skal i 2020 jobbes med organisering, finansiering, formelle avtaler og form på det framtidige regionale samarbeidet.

¹ Stillingen Klimapådriver har vært lønnet direkte fra de tre kommunene, men har hatt noe prosjektmidler fra partnerskapsmidlene.

² Prosjektet har ikke hatt midler fra partnerskapsmidlene, men har vært finansiert gjennom midler fra Miljødirektoratet

HADELAND

3. Økonomiske rammer

Finansiering av satsinger og prosjekter i Hadelandsregionen har vært via partnerskapsavtaler mellom Oppland Fylkeskommune og de tre Hadelandskommunene. Fylkeskommunen har bidratt med 2 500 000,- mot at kommunene har bidratt med 1 000 000,-. Fylkeskommunen har i tillegg betalt halvparten av daglig leders lønn. Driftsmidler kommer i tillegg og har vært delt likt mellom kommunene. Partnerskapsavtalen har også regulert beslutningsmetodikken som stadfester at avgjørelser skal fattes gjennom konsensus.

Med regionreformen som trer i kraft 1.1.2020 vil regionens kommuner bli delt mellom Innlandet og Viken Fylkeskommuner. Det har vært usikkerhet rundt en modell for finansiering av et videre regionalt samarbeid på Hadeland. Men slik det ser ut nå vil både Viken og Innlandet bidra med midler slik at en felles partnerskapsavtale kan komme på plass med kommunene også i 2020. Hvis ønskelig må det deretter jobbes videre for en modell for å finansiere satsinger og prosjekter som skal være felles for Hadelandskommunene. Det kan hende den økonomiske rammen i årene fremover blir mindre forutsigbar og at det må hentes inn ekstern finansiering til prosjekter. Se ellers kapittel 5 om budsjett for 2020.

HADELAND

4. Satsingsområder:

Regionrådet for Hadeland har hatt noen faste satsinger, mange korte eller langsiktige prosjekter og noen fokusområder som prosjektlederne har jobbet sammen om på tvers av prosjektene. Regionen støtter også flere lokale initiativtakere som bidrar aktivt til å øke attraktiviteten i regionen når det gjelder arrangement, kulturliv og langsiktig stedsutvikling.

Bærekraft er et nøkkelord for den økonomiske, sosiale og miljømessige utviklingen av regioner. Hadeland har i mange år ønsket å være i front på energieffektivisering, fornybar energi og reduksjon av klimagassutslipp. Det har vært et mål at regionen skal være et attraktivt sted for økologisk landbruk, bioøkonomi, grønt byggeri og innovative grønne anskaffelser.

Smarte steder som skaper gode møteplasser og opplevelser i hverdagen både for innbyggere og besøkende er viktig for å være en attraktiv region nær Oslo. Hadeland har høy aktivitet av kultur- og naturopplevelser for alle livets faser.

Hadeland – nært og naturlig

De største satsingsområdene de siste årene har vært gjennom «Hadeland - nært og naturlig». Satsningen har som mål at Hadeland skal bli en attraktiv region for tilflyttere og næringsetablerere. En prosjektleder i 100% stilling har jobbet med

HADELAND

underprosjekter knyttet til kommunikasjon og markedsføring, stedsutvikling og næringsutvikling. Den tyngste delen handler om markedsføring og kommunikasjon, blant annet via nettsider og sosiale media. I tillegg har prosjektleder jobbet tett på og støttet aktører som har jobbet frem store arrangementer og lokale matopplevelser på Hadeland.

Prosjektet har de siste årene hatt en økonomisk ramme på ca 1.200 000,- inkl lønnsmidler til prosjektleder. Hvert år presenteres prosjektmandat med innhold for regionrådets politikere. Janka Stensvold Henriksen er prosjektleder, og har hatt stillingen siden 2016.

Klimapådriver for Hadeland

Siden 2012 har Kristin Molstad hatt stillingen som klimapådriver for Hadeland. Klimapådriveren skal inspirere og være en pådriver for at kommunene når målsettingene som er vedtatt i klima- og energiplanene. Klimapådriver for Hadeland har hatt en unik rolle i Norge som regional klimapådriver. Prosjektet har hatt som mål å drive holdningsskapende arbeid blant befolkningen gjennom å henvende seg til skoler, bedrifter og kommunene.

I tillegg har det vært et mål å drive kompetanseheving, tilrettelegge for bærekraftig energibruk og forbruk og være en pådriver for innovative løsninger som kommer befolkningen til nytte. Det har sammen med kommunene vært arbeidet for langsiktig og bærekraftige løsninger for energieffektivisering, energiomlegging og reduksjon av klimagassutslipp. Klimapådriver har bistått kommunene med revidering av klima- og energiplanene. Klimapådriver har hentet inn mye eksterne midler til ulike klima- og miljøprosjekter i kommunene, totalt ca 7 millioner kr i disse årene. Prosjektperioden går ut 31.12.2019 og nåværende prosjektleder avslutter sin stilling samtidig. Det er bestemt at det ikke videreføres en slik regional klimapådriverstilling i 2020. Det blir derfor viktig at kommunene og andre prosjekter følger opp videre tiltak som klimapådriver har hatt ansvar for.

HADELAND

Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling

Det har i flere år blitt brukt partnerskapsmidler til gode stedsutviklingsprosjekter på Hadeland. Blant annet har eksterne aktører som Randsfjordfestivalen og Gran Handel og Håndverk fått støtte for å jobbe med utviklingen av møteplasser og gode steder. I tillegg har kommunene fått midler til utvikling av gode planer, f.eks byggeskikkveileder for Harestua sentrum.

De to siste årene har Gran og Lunner hatt et felles prosjekt som har blitt kalt «Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling». De har etter initiativ fra Klimapådriver opprettet et prosjekt som kan følge opp stedsutviklingsprosjekter og areal og transportplanlegging i kommunene. Det overordnede målet er å skape attraktive og funksjonelle sentrumsområder som gjør det lettere og mer attraktivt for folk å bo, reise, arbeide og leve. Dette skal være på en bærekraftig måte som reduserer energibruk, transportbehov og klimagassutslipp. Samtidig skal arealutviklingen ivareta biologisk mangfold, friluftsliv, produktive jordressurser og kulturlandskap, kulturminner og andre steds kvaliteter. Prosjektet har hatt to pådrivere, en fra hver av kommunene. Disse har vært Emilie Helgesen Grud og Øyvind Sørli. Prosjektet har vært finansiert gjennom klimasatsmidler fra miljødirektoratet. Prosjektet avsluttes 31.12.2019.

Samferdselsprosjekter/ Stor-Oslo Nord

Det har vært viktig for Regionrådet å jobbe med og støtte samferdselsprosjekter i regionen vår. På Ringerikssiden har det vært jobbet med planlegging av Ringeriksbanen og bedre vei på E16. Dette har Regionrådet for Hadeland støttet. Prosjektet Stor-Oslo Nord ble startet sommeren 2012 av kommunene Gjøvik, Nittedal, Gran, Lunner, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land.

HADELAND

Formålet med prosjektet er å korte ned reisetiden til og fra Oslo med bil på RV4 og med tog på Gjøvikbanen. Prosjektet er finansiert som et spleiselag og har fått partnerskapsmidler fra Hadeland i flere år. Prosjektleder har vært Jarle Snekkestad, men for tiden er det ingen egen prosjektleder.

Næringsstrategi

Det har i et par år vært jobbet for en felles næringsstrategi og et næringsbarometer for Hadelandskommunene. Dette arbeidet har vært utført av regionadministrasjonen og Hadelandshagen i tillegg til å kjøpe noe eksternt kompetanse. Prosjektet er snart fullført, men vil kreve både oppfølging og noe midler fremover for oppdatering av næringsbarometeret.

Arrangementsutvikling / mat og opplevelser

Regionen har tidligere hatt en prosjektleder for utvikling av store regionale og nasjonale prosjekter på Hadeland, og for å utvikle festivaler og nettverk for å formidle kortreist kvalitetsmat fra Hadeland. Regionrådet for Hadeland har også de siste årene brukt partnerskapsmidler på disse satsingene, men det er da prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig» som har jobbet for dette sammen med eksterne aktører.

HADELAND

Internasjonalisering

Det har vært et ønske om å jobbe mer aktivt for at Hadelandskommunene skal være mer med i internasjonale prosjekter. Det finnes mange europeiske og internasjonale samarbeid norske kommuner kan nyte godt av. Det ble i 2019 derfor arrangert en studietur til Brussel for Regionrådet for Hadeland. Dette arbeidet jobbes det nå videre med i kommunene.

Påvirkning og samfunnskontakt

Mye av jobben til prosjektlederne og daglig leder er å jobbe for Hadeland i ulike sammenhenger. Det å ha gode nettverk og påvirke aktører så Hadeland blir satt på kartet er viktig. Fremme regionens interesser overfor overordna myndigheter og andre premissleverandører, og avgi felles uttalelser i saker som er viktige for regionen er også noe regionadministrasjonen jobber mye med. Det jobbes også for å utvikle og følge opp regionale planer og strategier.

Samarbeid for å skape arenaer der næringsliv, utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter samhandler samt samhandle med det øvrige lokale virkemiddelapparatet for å fremme næringsutvikling er også en viktig jobb. Blant annet er regionadministrasjonen med og arrangerer den årlige Hadelandskonferansen.

HADELAND

Drift av Regionrådet for Hadeland og planarbeid

Det skal startes et arbeid med revidering av Regional Plan for Hadeland i 2020. Styringsgruppe for dette arbeidet vil være Regionrådet for Hadeland. Det skal som tidligere år også holdes et Hadelandsting med deltakere fra Regionrådet, formannskapene, næringslivet og aktuell administrasjon.

Daglig leder og rådgiver i regionadministrasjonen fasiliterer regionrådsmøtene, skriver saker til politisk behandling og er organisatorer for å utføre beslutninger som tas. Til slutt skal jo daglig leder og regionadministrasjonen forvalte partnerskapsmidler, og andre midler som tilligger Regionrådet, og behandle og følge opp det årlige handlingsprogrammet og budsjettet.

5. Budsjett 2020

Det er på nåværende tidspunkt utfordrende å sette opp et budsjett for Regionrådets bruk av midler i 2020 siden det hverken er klart hva som er igjen av midler fra 2019 eller er signert partnerskapsavtaler med Viken, Innlandet og kommunene. Det endelige budsjettet vil legges frem når regnskapet er klart på nyåret. Men det som legges frem her er en ramme lik 2019 (2,5 mill fra fylkeskommunene og 1 mill fra kommunene).

Regionadministrasjonen ønsker å løfte frem utviklingsprosjekter som vi mener bygger opp under allerede vedtatte satsninger og regionens profil, samt korresponderer med Regional plan for Hadeland. Det er tenkt videreføring av satsinger men ikke oppstart av nye i 2020.

Regionrådet ligger også an til et overskudd for 2019 som kan påvirke prioriteringene i 2020. Totalbeløpet for disponible midler vil derfor bli noe høyere og vil bli justert etter at regnskapet for 2019 er avsluttet.

Antatt disponible midler for 2020	3 500 000,-
Interne prosjekter:	
• Hadeland – Nært og naturlig Regionens bo- og etablererprosjekt. Gjennomføring i tråd med vedtatt prosjektplan som legges frem på nyåret 2020. Lønn av prosjektleder og midler til tiltak.	1 200 000,-
• Rådgiverstilling og drift Regionrådet	500 000,-
• Hadelandstinget og arbeid med regional plan	100 000,-
• Utredning og arbeid med omstilling av det regionale samarbeidet på Hadeland	250 000,-
Eksterne prosjekter:	
• Stedsutvikling	600.000,-
• Samferdselsprosjekter	350 000,-
• Matopplevelser	200 000,-
• Internasjonalisering	100 000,-
• Arrangementsutvikling/ festivalnettverk	100 000,-
• Næringsbarometer/ næringsstrategi	100 000,-
Disponerte midler:	3 400 000,-
Udisponerte midler:	0,-